

OBRтни VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI

IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

«OBRтни VESTNIK», SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO
OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE
CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEV. DIN 2.—
// ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DO-
PISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISI SE NE VRAČAJO. //

«OBRтни VESTNIK» PRINAŠA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH
ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER
NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // URED-
NIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, NOVI TRGO ŠTEVILKA 5.
// PONATISI DOVOLJENI Z NAVEDBO VIRA. // TELEFON 35-23 //

XX. LETNIK.

V LJUBLJANI, DNE 15. SEPTEMBRA 1937.

STEV. 18.

Med obrtništvom ni več prave zavednosti!

Skrajni čas bi bil, da razkrinkamo lažnive voditelje obrtnišтва.

Dostikrat sem zavidal voditeljem in predstavnikom obrtnišťva z bivše Štarske in sem občudoval njihove nastope, bodisi v obrtnem odseku zbornice za TOI ali na drugih obrtnih zborih in skupščinah. Borili so se žilavo in z idealizmom za interese svojih organizacij ter obrtnišťva svojega okrožja. Nesebično je bilo njihovo delo za dobrobit obrtnišťva, ki je bilo samo pripravljeno boriti se za svoje stanovske pravice in pomagati svojim voditeljem pri težki borbi za obrt in njegovo zaščito; ni dvoma, da je bilo zavednim obrtnišťkim delavcem v veliko pomoč tudi zavedno obrtnišťvo. Da to dandanes ne velja več, sem se sam prepričal.

Imel sem priliko, da prisostvujem obćnemu zboru okrožnega odbora v Celju, v nedeljo 5. t. m., na katerem je bila na dnevnem redu ena sama točka: za ali proti predlogu banske uprave glede likvidacije okrožnega odbora. Videl sem, da je vse eno, ali se ta ali drugi pobornik obrtnišťkih idealov še tako nesebično trudi za splošno dobro obrtnišťva, žrtvuje svoj čas in imetje za izboljšanje in dosego obrtnišťkih pravic, lajša malemu obrtniku bedni položaj — ali pa če uganja demagogijo, razlaga demagoške fraze, rovari in slepi našega skromnega malega človeka.

Kakor povsod, tako je bilo slišati tudi na celjskem zboru samo one, ki imajo »pravico zastopati« celokupni obrtni stan in ki so poklicani, da bodo »osrećili« obrtnišťvo. Slišali so se klici zaslepljenega obrtnišťva, da je vse za nič, da nihće ničesar ne dela, da se nihće za obrtnika nič ne briga itd. Nihće se ni oglasil, da bi izrazil vsaj eno besedico, ki naj bi bila v zadoščenje za vse dosedanje delo v blagor celokupnega obrtnišťva. Brez razlike gre vse v en koš, delaj ali ne delaj, ali pa samo izzivaj in goni svojo separatistično lajno.

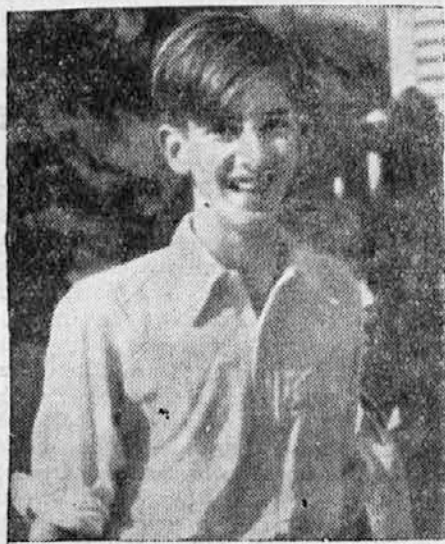
»Zbornica tudi nič ne dela«, so se čuli vzkliki. Da se boste še bolj čudili, naj povem, da so bili to predstavniki obrtnišťva, naša elita obrtnišťva, delegatje, katerim so posamezna združenja poverila zastopstvo svojih interesov na tako odličnem mestu. Kaj naj si potem predstavlja ostalo obrtnišťvo pod pojmom stanovske organizacije ali drugačne obrtne oblasti. Daleč smo tu od kakega razumevanja obrtnišťkega dela, kaj šele od kake hvaležnosti. Kdo naj se potem še bori in dela?

Zopet sem se uveril, da je malo obrtnikov, ki bi poznali smisel dela in delokrog svoje zbornice. Temu se ne smemo čuditi, saj niti delegati združenj ne poznajo njenih ciljev, ko imajo vendar vsak dan opravka z okrožnicami (ali vsaj morali bi imeti!), ki jih razpošilja zbornica združenjem. Samo iz teh okrožnic bi zabavljači uvideli, koliko dela izvrši zbornica za našega malega obrtnika, koliko truda je predno je dosežen uspeh predlogov zborničnega sveta in preko njih naših stanovskih organizacij. Ti poklicni kričarji bi morali vedeti, da zbornica ni nikaka zakonodajna institucija, da take zakonodajne pravice tudi samostojna zbornica ne bi imela, pač pa bi bila v svoji posvetovalni funkciji samo oslABLJENA.

Zelo zanimivo in značilno za stopnjo zavednosti našega obrtnika je bilo glasovanje za ali proti okrožnemu odboru. Vse pošteno misleće obrtnike je prepričalo, da si razni gospodje bojijo odgovornosti za svoja dejanja ter si ne upajo glasno izraziti svojega prave-

SVEČANE PROSLAVE ROJSTNEGA DNE NAŠEGA MLADEGA VLADARJA

Kako globoko vero goji jugoslovenski narod v svojega sedaj še mladega kralja in kako težko pričakuje njegove polnoletnosti, ko bo s krepko mlado roko prevzel krmilo naše ponosne Jugoslavije, dokazujejo proslave njegovega rojstnega dne, ki postajajo iz leta v leto sijajnejše in resnični narodni prazniki. Letošnje proslave so po svoji pristrčnosti nadkrilile vse dosedanje v Jugoslaviji in po vsem svetu, kjer bivajo Jugoslovenci, so se glasile iskrene molitve, da bi nam Bog očuval našega ljubljene kralja in z njim Jugoslavijo. Vendar ni dovolj, da bdi samo naša vroča ljubezen in da svojemu kralju prisegamo zvestobo, zavedati se moramo tudi mi obrtniki, ki smo najjačji konstruktivni del države, svojih dolžnosti in slediti naročilu njegovega velikega očeta ter kot Sokoli zvesto čuvati Jugoslavijo!

Najnovejša slika našega kralja

Osnutek obrtniškega invalidskega zakona

Vzporedno z ustanovitvijo obrtniškega zavarovanja je predviden poseben fond za invalidsko zavarovanje

»Privredni pregled« prinaša članek, ki se nanaša na deloma že obravnavano vprašanje o ustanovitvi invalidskega zakona za obrtnike. Za obrtnika-invalida bi se smatralo mojstra, pomočnika in vajenca, ki so pri svojem delu utrpeli kako telesno poškodbo, da svoje obrti ne morejo več v celoti izvajati. Po novem zakonu bi uživali ugodnost, da se jih sprejme v invalidske-obrtniške domove, da se jim nudi brezplačno bolniško skrbstvo, brezplačen pouk ter daje mesečna renta. Vdova po invalidu-obrtniku bi uživala polovico invalidnine, oče in mati dve tretjini, vdova s štirimi otroci pet šestin cele invalidnine itd. Osnova za izračunavanje višine invalidnine bi bilo povprečno letno obdavčenje iz treh preteklih za tri prihodnja leta. Od te osnove bi znašala renta procentualno z ozirom na delanezmožnost, kjer bi smrt pomenila 100 odstotkov. Delanezmožnost bi se računala po vzgledu vojnega invalidskega zakona. Prvo leto, ko nastopi invalidnost, bi obrtnik kljub temu, da plačuje davek v višini invalidnine prejel ves znesek, dočim za pozneje v tem slučaju ne bi imel pravice do invalidnine. Iz tega je torej razvidno, da bi bil izključen od invalidnine oni tip obrtni-

ka-podjetnika, ki s pomoćjo pomoćnikov vodi obrt, sam pa aktivno pri obrti ni zaposlen.

Prijave in pregledi invalidov-obrtnikov bi se vršili pri sreskih sodišćih, pri čemer bi bil obrtnik oprošćen vseh taks. V slučajih, da bi invalidnost ali smrt zakrivila tretja oseba, tedaj bi pripadala invalidu renta, dočim bi povzročitelj invalidnosti moral pristojnemu invalidskemu fondu plaćevati odškodnino.

Delovanje obrtniškega invalidskega fonda mora iti vzporedno z delom pristojnih obćin, ki vodijo seznam takih obrtnikov. Predsedstvo fonda tvori en apelacijski sodnik in dva člana sodnika, katerim je dodano primerno številno strokovno osebje. Enega člana izbere Glavna kontrola, drugega pa pristojna zbornica, ki pa se po triletni funkciji vrne na svoje prejšnje mesto.

Glavnica fonda bi obstojala iz volil raznih posebnih sličnih fondov, podpor i. sl., državne vloge v Zanatski banki, 10 odst. čistega dobička Hipotekarne banke obrtniškega pokojninskega fonda, kjer bi bil naložen tudi ves ostali kapital. Dohodki fonda bi izvirali od glavnice, od obrtniškega inva-

ga mišljenja. Prijetneje je v kalnem ribariti ter pripovedovati pravljice, kakor se slučajno lepše slišijo.

Pravi prijatelji obrtnišťva, katerih se bodo še pozni rodovi s hvaležnostjo spominjali, so stavili predlog, da se glasovanje ne izvaja poimensko, temveć svobodno, po lastnem prevdanku in po nalogu združenja. Mesto tega je bila umetna večina izglasovana na doslej edinstven način. Prav po svetopi-semški priliki: vsi, ki so za obstoj, to so kozli, naj gredo na levo, ostali na desno. Na ta način je bilo lahko dobiti večino dveh glasov, posebno še ker je nekaj starejših obrtnikov, ki so se sramovali udeležit takega glasovanja zapustilo dvorano.

Po konćanem glasovanju je pozval predsednik vse delegate, da bi se izven dnevnega reda prijateljsko pomenili o težavah obrtnega stanu, da bi dali posamezni delegati nasvete, kako je treba zastaviti borbo v čim izdat-

nejši uspeh obrtniške borbe. Tedaj je večina delegatov z omalovaževanjem zapustila dvorano, kakor da je z likvidacijo okrožnega odbora ponehala kri-za za obrtnišťvo, ker ne bo treba pri-spevati za svojo organizacijo, reci in piši letno dvanajst dinarjev.

Te vrstice sem napisal, ne z namenom, da bi zagovarjal okrožne odbore, pač pa da pokažem v pravi lući toliko hvalisano zavednost obrtnika in pa radi vprašanja, kdo naj še nadalje nesebično in požrtvovalno vztraja v organizaciji kot buditelj zavesti med obrtnišťvom, če je videl, da je obrtnik že tako zaslepljen, da bi rad živel brez žrtve in samozatajevanja ter tovariškega smisla. Svojo lastno organizacijo ruši, zabavlja nad vsemi in bi najraje videl, da bi mu dober tajnik — duša vsake organizacije — delal zastoj.

To vse le radi dvanajstih dinarjev letnih izdatkov!

Da se hitro in zanesljivo orientirate!

Kaj nam prinašata novega zadnja dva tedna?

× Po najvišjem nalogu pisarne Nj. Vel. kralja se izraža zahvala posameznikom in ustanovam, ki so odposlali čestitke ob priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II.

× Na področju splitske obrtne zbornice je 4.365 obrtnikov z 1.808 pomoćniki in 1459 vajenc. Od preteklega leta je naraslo število obrtnih prijav za 120.

× Tvrdka Dr. ing. M. & C. A. Pogaćnika bo pričela izdelovati v Podnartu vodikov peroksid, katerega uporabljajo v mnogih obrtih. S tem se je Jugoslavija emancipirala od uvoza vodikovega peroksida. Z zadovoljstvom opažamo, da postaja Jugoslavija v zadnjem času vedno bolj neodvisna od uvoza surovin.

× Železniška proga Varaždin—Koprivnica bo dovršena še tekom tega meseca.

× Blagovni promet na naših železnicah je letos zelo narasel.

× Ministrstvo pošte pripravlja nove ilustrirane karte v več barvah.

× Novi mestni muzej v Ljubljani je bil svećano otvorjen 15. t. m.

× 4. septembra letos je bil otvorjen v Bariju (Italija) vzhodni mednarodni sejem. Za jugoslovenski paviljon, kjer so razstavljeni poleg pregleda naše zunanje trgovine tudi umetniški obrtniški izdelki, se je ob priliki otvoritve zelo zanimal tudi italijanski princ Umberto.

× Dne 6. septembra je bila v Zagrebu skupščina zveze obrtnišťkih združenj savske banovine. V posebni resoluciji so ugotovili, da je nepremičnina skoro vseh gospodarskih faktorjev vsled preobremenitve prezadolžena, da obrtniki iz svojega dohodka ne morejo plaćevati niti davkov, še manj pa velike obresti in doklade in da je vsled skrajnega obubožanja prebivalstva padel zaslućek obrtnišťva na minimum. Ako bo šlo tako dalje, bo prešla vsa imovina obrtnišťva v roke denarnih zavodov, obrtnik in njegova družina pa bodo z be-raško palico v breme državi. Z izdajanjem uredbe o razdolžitvi kmetov je tudi obrtnik izgubil edini zaslućek od kmeta, kajti tudi kmet ne more redno plaćevati niti svojih obrokov.

× Zavarovanje za onemoglost, starost in smrt. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je založil brošuro »Zavarovanje za onemoglost, starost in smrt«. Brošura obsega približno 48 strani in stane samo 2 din. Vsebuje vsa zakonita določila in navodila za prakso glede novega zavarovanja za onemoglost, starost in smrt, ki se je začelo izvajati 1. septembra letos. Priporočamo vsem, naj si nabavijo to brošuro, ki bo služila kot koristen pripomoćek vsem delodajalcem, zlasti ob začetku izvajanja novega zavarovanja, ko podrobna zakonita določila še vsem niso dobro znana.

× Splitska zbornica bo ustanovila podružnico Zanatske banke v Splitu.

× Državnim uradnikom do 4. skupine II. stopnje se bodo plaće povišale v skupnem znesku 300 milijonov din.

× Neuspele državne licitacije so vedno bolj čestće. Te dni se v Splitu k licitaciji za zgradbo velikega šolskega poslopja ni javil noben ponudnik zaradi prenizke predračunske vsote.

× V okolici Šibenika bodo zgrajene nove tvornice cementa, fosforja itd. Prostor za tvornice je obćina odstopila brezplačno.

× Subotiški mesarji so odpovedali svojemu osebju iz protesta proti previsoki mestni trošarini.

× Poroćali smo že o ustanovitvi nabavljalne zadruge industrijev s sedežem v Beogradu. Sedaj prihajajo na dan podrobnosti, da so njeni ustanovitelji hoteli izkoristiti še nekatere druge ugodnosti prejšnjega združnega zakona, predvidevajoć velike ugodnosti za upravo pri določanju odstotne mere na izdane kredite. Obićajno izigravanje zakona.

× Odbor za surovine pri Društvu narodov se je sestel ter je zahteval enakomerno porazdelitev surovin na vse države. Strokovnjaki so predlagali, da se ponovno prouči meddržavna konvencija iz l. 1927.

Ali ste že poravnali naroćnino?

× **Minister za socialno politiko** in narodno zdravje je od 1. septembra določil 100 odstotno zvišanje prispevka za borzo dela. Ne samo, da se bo ob tej priliki zbiral zopet nov fond, ki ne bo nikomur v korist, temveč bodo s to dajatvijo zopet indirektno obremenjeni poslodavci, ki bodo morali prevzeti redno plačevanje tega prispevka.

× **Na zagrebškem sejmu** je bila tudi razstava hranilnic in štednje vobče. Vršil se je ob tej priliki tudi kongres hranilnic, na katerem je bilo ugotovljeno, da je zavlada kriza hranilnic predvsem radi des- interesiranosti merodajnih faktorjev in zaradi brezvestne strankarsko-politične demagogije. Glede štednje je Jugoslavija na zadnjem mestu, tako da pridejo na sto prebivalcev komaj 3,2 knjižici, v Španiji 14,3, Finski 27, Nemčiji 38, Danski 58,3, Belgiji 67,3, Norveški 77,8, Švedski 83 knjižic. Povprečno pride v Jugoslaviji na prebivalca 188 din hranile vloge dočim v Norveški 7.695 din. Z ozirom, da ima Jugoslavija upoštevačo njeno velikost komaj 60 hranilnic, moramo priznati, da je štednja pri nas zelo slabo razvita. Vse pogoje za propagando štednje pri nas proučuje Zveza samoupravnih hranilnic.

× **Združenje obrtnikov** (včlanjeni obrtniki vseh strok) v Sarajevu vodijo akcijo za ustanovitev prostovoljnih strokovnih združenj.

× **Splitški pelki** zahtevajo anketo zaradi zvišanja cene kruhu.

× **Jugoslovanski Lloyd** prinaša članek o delavskem zavarovanju v smislu razprave v zadnji številki, kjer istotako zahteva takojšnjo uvedbo zavarovanja za obrtnike in trgovce.

× **V Ljubljani** se je koncem preteklega meseca vršil II. vseslovanski pedološki (mladinoslovski) kongres.

× **Obrtna zbornica v Banjaluki** zahteva s posebno spomenico ukinjenje rokodelskih delavnic pri industrijskih podjetjih. Industrijska podjetja so si uredila kompletne obrtne delavnice, kar nasprotuje § 137 o. z., ki tako delo ne more smatrati kot dopustno. Citirani § dovoljujejo samo posstranska dela kot dopolnilo glavni produkciji.

× **Banska uprava** je razpisala licitacijo del za cesto Šoštanj—Št. Vid.

× **Opozorjamo**, da je od 19. do 25. septembra teden rdečega križa, ko je treba na vsako pošto pošiljko doplačati 50 par.

× **Kongres brivcev** in frizerjev je bil 13. t. m. v obrtnem domu v Beogradu. K poročilu se še vrnemo.

× **Obrtniška združenja** in organizacije v savski banovini pospešujejo obrtniško delavnost s prirejanjem loterij, kjer so dobili samo obrtniški izdelki. Največja je vsakoletna loterija SHO v Zagrebu.

× **V soboto 11. septembra** je bil slovesno odprt prvi sejem v Beogradu. Vsa srbska javnost smatra prvi beograjski sejem kot gospodarski dogodek prve vrste ter polaga vanj veliko nado, da se bo razvil v prvo gospodarsko tržišče Jugoslavije, češ da je Beograd že po svoji legi preddestiniran za gospodarsko središče Jugoslavije. Društvo za prireditve sejmov in razstav se je ustanovilo že pred 14 leti, ki mu pa do danes ni uspelo izvesti svojih načrtov.

× **Za usnjarske mojstre!** Na razna vprašanja iz njihove stroke, jim sporočamo, da prejmejo natančnejša poročila iz svoje stroke iz lista »Jugoslovanska Koža« (Zagreb, Kukuljevičeva 7), ki izhaja štiri-najstrednevo in stane 60 din mesečno.

× **Premožni obrtniki posnemajte!** Na kraljev rojstni dan je povabil zlatarski mojster Anton Lečnik iz Celja 60 brezposelnih v gostilno »Hubertus« ter jih prav imenitno pogostil. Prav gotovo je podjetni celjski mojster na najprimernejši način proslavil kraljev rojstni dan.

× **Podjetje Baťa** bo v Ljubljani, kot smo že poročali, zgradilo veliko trgovsko poslopije. V palači bo kavarna, bar, gostilna itd. Proti temu so ljubljanski trgovci protestirali.

× **V Bolgariji** je že stopil v veljavo novi zakon o obveznem zavarovanju obrtnikov za slučaj starosti in invalidnosti. Izvajalo se bo sledeče: združenja bodo vodila posebno blagajno za obvezno zavarovanje, za katerega bodo obrtniki sami določili višino dajatev. Poleg tega bo ta blagajna izdajala posebne taksne znamke, ki se bodo morale lepiti na vsa mojstrska izpričevala in druga potrdila v zvezi z obrtom. Združenja bodo od svojega letnega dohodka odračunala 10 odstotkov navedeni blagajni. Na isti način bi si tudi naši obrtniki lahko uvedli svoje zavarovanje.

× **Združenje obrtnikov** v Sarajevu je vložilo protest proti odločitvi obrtne oblasti, da spada slaščičarna, v kateri se streže pri pogrnjeni mizi z belo ali črno kavo k gostinski kvalifikaciji.

Oglasi v strokovnem listu imajo popoln uspeh zato oglajete v »Obrtnem vestniku«
Od malega oglasa je odvisen Vaš veliki uspeh!

lidskega davka, budžetskega prihranka in vseh ostalih nepredvidenih dohodkov.

Invalidski davek bi se plačeval skupno z ostalim davkom, za katerega bi se vzelo v poštevek število obrtnikov ter stopnja nevarnosti v obrti. Nadzorstvo nad delom fonda bi vodilo ministrstvo trgovine, ministrstvo socialne politike in Glavna kontrola.

Ker bi se glavnica z ozirom na to, da bi se uporabljal samo njen dohodek, stalno večala, bi sčasoma invalidski davek popolnoma izostal.

Finančni efekt takega zakona še ni znan, ker manjkajo tozadevni podatki.

Obrtna zbornica v Beogradu računa število obrtnikov na 144.000, ali 1 odstotek celokupnega prebivalstva. Pri-

Zahteve obrtništvu, da se jih zaščiti in jim nudi pravico do obstoja, so tako jasne, da bi morali na merodajnem mestu vendarle misliti na njihovo rešitev!

Pereča vprašanja obrtniške zaščite na širši seji zveze obrtnih društev

Širše seje zveze, ki je bila na praznik, 8. t. m. pri Mikliču v Ljubljani, se je udeležilo preko 30 delegatov društev iz vse banovine. Poleg običajnega dnevnega reda so bila v debati še vprašanja o ustanovitvi centralnega jugoslovanskega obrtniškega predstavništva, o obrtniškem zavarovanju z ozirom na uvedbo delavskega zavarovanja, obrtniška zaščita (razdolžitve) ter vprašanje pospešitve stanovskega tiska. Pri podrobni debati so izjavili vsi delegatje, da je skrajni čas, da se prične misliti na obrtnika, na njegovo zaščito in razdolžitve, kajti doslej ni doživel obrtnik drugega kot razočaranje, zapostavljanje in maltretiranje od davčnih uprav. Delavstvo bo kmalu za starost preskrbljeno, dočim bo moral obrtnik, ki bo odslej dajal od svojih žuljev za delavsko zavarovanje, živeti še dalje v negotovosti. Kmetstva zaščita je vrhla obrtnika popolnoma ob tla. Kmet mora sedaj, ako še sploh more, plačevati obroke, tako da obrtniku, ki je bil prej njegov edini konzument, ne more nudit nobenega zaslужka, še manj pa vrniti dolžnega kreditiranja. Obrtnik je ostal zopet zadnji!

Seja ožjega odbora obrtnega odseka ZTOI v Ljubljani in ožje uprave zavoda za pospeševanje obrti

9. septembra sta bili seji ožje uprave obrtnega odseka in ZPO v Ljubljani. Poleg rednega poročila je bil najpomembnejši predlog o reorganizaciji obstoječih strokovnih združenj. Zbornica namerava v doglednem času število združenj zelo skrajšati.

Popolnoma na mestu je, da se manjša združenja, ki radi majhnega in po okoliših zelo razkropljenega obrtništvu ne morejo prav razviti svoje aktivnosti, združijo v skupna združenja, ter se potem takoj nadev vprašanje od zbornice potrjenih in redno nastavljenih plačanih tajnikov. Ne

dobnine plačajo obrtniki skupno 76 milijonov dinarjev ali povprečno 500 dinarjev letno. Ko bi bil to ves davek obrtnika preden je postal invalid, tedaj bi pri 100 odstotkih invalidnosti prejemal letno 6000 din. Z ozirom na število vojnih invalidov, bi se moglo računati, da je invalidov obrtnikov 1 promil, kar bi znašalo 150 oseb od vsake skupine. Skupna invalidnina bi znašala 2 in pol milijona din. 30 milijonski delež pri zanatski banki bi nanesele letno 1.200.000, tako da bi znašal invalidski davek za ostalo kritje 2 odst. letno, ali povprečno manj kot 1 din mesečno na vsakega obrtnika. Ti računi slonijo na samih predpostavkah. Smatrali smo za potrebno, da obrtnike opozorimo na ta najnovejši osnutek tega najnovejšega predvidenega fonda.

V razpravi so bila še druga življenjsko važna vprašanja, kot n. pr. o pomanjkljivosti pavšalizacije, o potrebi propagiranja združništva med obrtništvom itd., moramo se pa zaradi pomanjkanja prostora omejiti pri poročilu. Zvezi je bila poverjena dolžnost, da svoj prihodnji program izpopolni in obnovi v smislu novih in starih zahtev.

Zanimivo je bilo poročilo o ustanovitvi skupnega jugoslovanskega obrtniškega predstavništva, čegar ustanovitev so delegatje enodušno potrdili s pripombo, da se ustvari v pravem pomenu besede skupno predstavništvo, ker od skupnega in spoznamnega dela bi imeli koristi. Trgovci imajo slično svoje predstavništvo ter so dosegli vidne uspehe. Pri referatu o pospešitvi tiska so bile iznešene sijajne pobude za nadaljnje delo, od katerega sme naše glasilo pričakovati še lepših časov.

Že dokaj pozno popoldne so se delegatje razšli s trdno vero v uspeh svojega pozitivnega dela in stremiljenj. Samo eno je važno: nikoli ne kloniti z duhom!

Popoldne so si delegatje skupno ogledali velesajem.

odobravamo pa, da se posega v delokrog močnih in samostojnih strokovnih združenj. V nasprotju s tem čujemo, da si združenja obrtnikov delujočih na drugih zborničnih sedežih, snujejo posebne neodvisne strokovne sekcije. Sicer bodo končno besedo o tem še podala združenja sama.

V zvezi z akcijo o nabiranju prispevkov za prebivalce od neurja prizadetih krajev, ugotavlja Zbornica v posebni okrožnici, da obrtniki še niso ničesar prispevali. Mi se temu ne čudimo, saj je obrtnik prvi, ki bi bil potreben podpore.

Ob zaključku 41. prireditve ljubljanskega velesajma in novinarske razstave

Letošnji sejem je spadal brez dvoma med najbolj zanimive, najbolj pomembne in najbolj poučne razstave velesajma. Prav do zadnjega dne, t. j. pretekle nedelje so bili razstavniki paviljoni polni navdušenih obiskovalcev. Da je bila letošnja razstava tako popularna, reprezentativna jubilejna razstava slovenskega novinarstva.

Svečani otvoritvi so prisostvovali zastopniki dvora, državne uprave, cerkve in gospodarskih korporacij. Uvod k otvoritvenemu delu je spregovoril predsednik velesajma g. Bonač ter zaključil z vzkliki visokemu pokrovitelju razstave, kralju Petru II. Nato je spregovoril o pomenu novinarskega dela in njegovega letošnjega 14letnega jubileja predsednik ljubljanske sekcije JNU g. Stanko Virant. Notranji minister g. dr. Korošec je nato otvoril novinarsko in druge razstave jesenskega velesajma v nagovoru, kjer je proslavil delo slovenskega novinarja, ki je tekom sorazmerno kratke dobe od prvih Vodnikovih Novic pa do danes, dvignil slovensko novinarstvo na najbolj kulturno stopnjo. Jata golobov je ponesla po vsej Jugoslaviji vest, da je razstava otvorjena...

Poleg novinarske razstave, z najmo- derneje urejeno tiskarno, kjer so se tiskale »Ljubljanske velesajmske novice« so dosegli tudi vsi ostali oddelki sejske razstave velik uspeh. Velesajem je obiskalo mnogo odličnih pred-

stavnikov tujih držav, med katerimi naj omenimo samo ravnateljstva mednarodnih časopisnih agencij. Med hvaležnimi obiskovalci sejma je bila tudi Nj. Vel. kraljica.

Novinarska razstava se je zelo odlikovala po svoji bogati, zanimivi in pestri ureditvi, vendar bi bila manj utrudljiva in bolj poučna, ko bi bilo zelo obširno gradivo smotrnejše in preglednejše razvrščeno.

Prav odlično so bili letos zastopani naši obrtniki, ki so v okviru skupne tradicionalne razstave pod okriljem Zavoda za pospeševanje obrti razstavili svoje najboljše izdelke, za katere je bilo veliko zanimanja in povpraševanja. Razstava izdelkov naših obrtnikov nam je pokazala ponovno lep napredek zlasti v kvalitativnem pogledu, pokazala nam je iznajdljivost slovenskega obrtnika, ki se ne straši gmotnih žrtev in ne truda, da se v času sedanje krize in pomanjkanja naročil oprime tudi izdelovanja posebnih predmetov, ki se jim pozna roka umetnika in iznajditelja. To je še posebno važno, ker nam teh izdelkov ni treba uvažati iz inozemstva. Pohištveni mizarji, ribniški in drugi izdelovalci spominskih predmetov so vse svoje zaloge vnovčili.

Letošnja jesenska velesajmska razstava v Ljubljani je torej v vsakem oziru uspela, zato pričakujemo v bližnjih letih izboljšanja gospodarske prosperitete, da se bo tudi ljubljanski sejem vedno bolj širil in uspeval.

Čemu še to izigravanje

Obrtniki naj bodo pazljivi glede pravilnosti davčnih obvestil

Kljub zakoniti uvedbi pavšalizirane pridobnine dobiva obrtništvu ponekod plačilne opomine za III. četrtletje 1937, preračunjene po fasoni lanske odmere, torej izdatno višje, kot bi znašal pavšal z maksimiranimi dokladami vred. Naravno je radi tega obrtništvu razburjeno in si ne more tolmačiti, kaj je prav za prav z uvedbo pavšala. Tudi nam je nerazumljivo, kako da davčne oblasti še sedaj, ko so davčni odbori že davno dokončali uvrstitev obrtništvu med pavšaliste, ne prilagodijo kvartalnega predpisa dejstvenim bremenom posameznih pavšalistov? Zakaj se s takim postopkom draži revno ljudstvo, ki je itak zbegano zaradi stalnih intervencij s strani davčnih oblastev?

Kot smo se mogli informirati, je take nerazveseljive opomine prejelo v največjem številu obrtništvu v davčnem okrožju Ormož. Po posredovanju Zbornice je bila zadeva urejena. Ti opomini so bili odposlani po krivdi davčne uprave v Ormož, ki o načinu in odredbi določanja pavšala ni bila pravočasno obveščena. Sedaj smemo upati, da niti v Ormožu in ne kje druge davčne uprave ne bodo samovoljno preobremenjevale obrtništvu!

Vsled uredbe o omejitvi števila vajencev je obrtniški naraščaj reduciran na minimum ter je usoda nekaterih obrti v nevarnosti

Do nedavna je lahko revna družina svoje otroke oddala v izučitev obrti, ki so tako postali koristni člani človeške družbe. Bili so to morda otroci, ki v šoli niso dobro uspevali, zato pa so bili pod pošteno vzgojo mojstra, ki jih je rešil slabega vpliva ulice, da se niso popolnoma zavrgli.

Nova uredba je zmanjšala število vajencev za 100 odstotkov. Ne samo to, da s tem ne bo med dobrimi mojstri prave izbire, temveč v nekaterih strokah že sedaj primanjkuje vajencev, na pr. v kovinski, šiviljski i. dr. Že sedaj prihaja vprašanje vajenskega naraščaja v veliko krizo. Zato bi morali merodajni faktorji že sedaj misliti na spremembo te uredbe, ker bi sicer utegnili povzročiti pozneje neresljiv družabni problem.

Opozorilo in prošnja cenj. naročnikom

Vsak list se mora boriti z gmotnimi težkočami, ako hoče ostati zvest svojim ciljem in zadovoljiti svoje naročnike. To velja tem bolj za obrtniško glasilo. Vendar bi z dobro voljo in skupnimi, pa četudi skromnimi močmi dosegli tudi mi obrtniki na polju našega strokovnega in neodvisnega stanovskega tiska prav lep razvoj. Naš tisk je šele v povojih in čaka nas še mnogo truda, ako bi se želeli vsaj približati razvojni stopnji obrtniškega tiska ostalih evropskih kulturnih narodov. Mar ni še nihče pomislil, kako bi bilo prijetno in samozavestno, ko bi vsak obrtnik prejemal svoj bogato izpopolnjen in krasno opremljen tednik, ki bi ga lahko pravočasno in izčrpno informiral o vseh tekočih zadevah. Morda ste že opazili, da izkoristimo vsak dinar, da list stopnjema izboljšujemo. Kakor od vsakega gospodarja, tako tudi od nas ne bi bilo pametno, da bi zašli v dolgove. Zato se ravnamo samo po Vašem nakazilu naročnine. Kdor redno poravnava svojo naročnino, podpira list in ga širi, dočim so dolžniki v breme upravi, ki jih mora stalno opominjati, istočasno pa tudi škodijo redno plačujočim naročnikom, ki zasledujejo in se veselijo razvoja svojega glasila. Dolžnost vseh zavednih obrtnikov in redno plačujočih naročnikov je torej, da opozore svoje neredne tovariše na njihovo obveznost do sebe in drugih.

Kako plačati naročnino?

Ako bi želeli plačati celo ali samo del naročnine (najboljše skupno do konca leta, ker se naročnina plačuje vedno vnaprej, opravičujemo pa tudi delno plačilo 10 din), pa nimate pri rokah položnice, tedaj kupite na pošti ali v trafiki prazno položnico (ne nakaznico), napišite nanjo naš naslov in štev. ček. rač. 10.860 (glej v desnem gornjem kotu vestnika) ter odpošljite znesek. Ako še niste poravnali celotne naročnine, tedaj storite to še danes. **Ne odlašajte!** Ako pa ste že izpolnili dolžnost do svojega lista, tedaj svetujte vsaj enemu svojemu tovarišu, da stopi v redni krog naših naročnikov.

Že sedaj nudimo za skromnih 40 dinarjev preko 120 strani pestre in bogate strokovne literature. Imejte vedno pred očmi, da bi Vas ob Novem letu, (ko bi tudi vi imeli vsaj malo več razumevanja za svoj list) presenetili s — tednikom. Zato na delo!

Opozorjamo one, ki so ostali kljub našemu vljudnemu opominu brezvestni, in se morebiti radi našega opominjevanja izražajo celo nehvaležno, da bomo brezpogojno zahtevali svoje plačilo. Tudi obrtnik, ki za svoje delo ne bi zahteval poštenega plačila ne bi bil obrtnik! **Pošteno delo zahteva tudi pošteno plačilo!**

Obrtnega vestnika tudi nikomur ne vsiljujemo, pač pa ga pošljemo na ogled in ga priporočamo, da se vsi zavredni obrtniki naroče nanj. Po vzgledu svojih tovarišev v ostalih državah naj bi tudi naš obrtnik pri proračunu svoje režije upošteval gotov znesek za svoj tisk in strokovno literaturo. Potem se mu ne bo treba izgovarjati, da

nima dovolj za naročnino.

Oni, ki bi zašel v nenadne težave in v resnici ne bi zmogel poravnati naročnine, naj nam sporoči svojo željo ker mu bomo radevolje ustregli. Istotako naj nam sporoči odnosno reklama, ako kdo ne prejema lista redno, prejema dva izvoda, na napačen naslov in slično. Napake so povsod mogoče, posebno pri naši upravi, ki je odvisna od pičlih sredstev. **Kdor lista po večkratnem prejemu ne bi vrnil, tega bomo smatrali za naročnika, na kar posebej opozarjamo!** Morda smo svojim sedanjim in bodočim prijateljem in naročnikom malo preostro, pač pa s prav iskrenimi čustvi sporočili svoje želje. **Prosimo tudi od Vas blagohotnih navodil in nasvetov.**

Končno se zahvaljujemo vsem prijateljem in tovarišim dopisnikom in poverjenikom. Pozivamo jih, da zastavijo vse sile za napredek svojega lista.

Uprava Obrtnega vestnika v Ljubljani
Novi trg 5.

Uspela prireditev in druga kolesarska tekma Obrtniškega društva v Velikih Laščah

V nedeljo, 5. septembra je priredilo, kakor smo že poročali, Obrtniško društvo v Velikih Laščah tekmo kolesarjev. K tekmi se je prijavilo 13 kolesarjev, ki so vsi dosegli prav lepe rezultate. Prva sta prispela na cilj v času 29 minut 35 sekund mesarski pomočnik Alojzij Janič in kolarski pomočnik Josip Galé. Tekmovalna proga je bila dolga 15 km. Start je bil na Rašici, nato je šla proga preko Podkneja, Karlovice, Male Slivice, Velikih Lašč in nazaj na Rašico. Med zmagovalce je bilo razdeljenih šest nagrad v skupni vrednosti 1000

din. Prva nagrada je bilo novo kolo. Pri komisiji so bili predsednik g. Lenarčič, župan Velikih Lašč g. Jelenc, župan občine Videm g. Strnad in gg. Adamič in Bizjak. Po tekmi se je razvila pred gostilno Žužek na Rašici zelo animirana zabava ob udeležbi velikega števila obrtništv in njihovih prijateljev od blizu in daleč. Da sta tekma in prireditev tako lepo uspeli je zaslug agilnega odbora in članstva obrtniškega društva z nadvse iniciativnim predsednikom g. Lenarčičem.

Poziv sodelujočim in naročnikom Obrtnega koledarja

Ko se dokončuje redakcijsko delo Obrtniškega koledarja za l. 1938., prosimo ponovno vse čitatelje našega glasila, da pošljejo v najkrajšem času svoje ev. želje glede vsebine koledarja, posebej naj ne pozabijo na kake umestne predloge glede ureditve. Prispevajo naj članke, notice, novele, uganke, povesti, strokovne beležke in drugo čtivo, ki bi utegnili zanimati številne interese za naš popularni koledar.

Opozorjamo posebej na ugodno priliko oglaševanja. Koledar se uporablja vse leto, iz dneva v dan, zato so njegovi oglasi tudi uspešni. Opozorite trgovce pri katerih kupujete, da oglašijo v vašem koledarju.

Letošnji koledar bo zelo pester in zanimiv. Mnogo naprednih obrtnikov je naročilo že nekaj stotin izvodov, ki jih bodo razdelili med svoje stranke, pa tudi pomočnikom in vajencem za novoletno darilo. Tak način pospeševanja naše stanovske literature med sloji vseh stanov, je zelo pametna misel ter istočasno tudi najlepše, najprimernejše in vendar najcenejše darilo. Naročite tudi Vi še pred izidom letošnji koledar, ker se bo tiskal samo v eni nakladi. Obrnite se na redakcijo koledarja, Ljubljana, Novi trg 5.

Konferenca gospodarskih zbornic iz cele države

Beograjska trgovska zbornica sklicuje 16. t. m. konferenco vseh zbornic v državi, na kateri bodo postavljena sledeča vprašanja: Uredba o prepovedi ustanavljanja in omejitve magazinov. — Zaščitne mere v korist trgovca-dolžnika. — Izvrševanje zakona o gospodarskih zadrukah (poročila ljubljanske zbornice). — Vprašanje zavarovanja trgovcev. — Načrt zakona o cestnih fondih. — Načrt uredbe o izrednem davku za izkoriščanje cest. — Kreditna politika privilegiranih državnih denarnih zavodov. — Zakonski načrt o nadzoru nad življenjskimi potrebščinami. — Načrt pravilnika o javnem nadzoru kozmetičnih preparatov. — Povišanje odstotka zaslužka pri prodaji ne-jodirane soli. — Naše strokovno šolstvo. — Vprašanje uredbe o odškodnini za vaje (poročila ljubljanske zbornice). — Predlog za spremembo zakona o pobijanju nelojalne konkurence. — Zakonski načrt o pooblaščenih gospodarskih svetnikih. — Zlouporebe pri izdajanju izpričevala o sposobnosti v gostinski stroki. — Konkurenca kaznilnic privatnim gospodarskim podjetjem (poročila ljubljanske zbornice).

Pridobivajte novih naročnikov

Mlinarstvo in žagarstvo v ormoškem okraju

Ormoški okraj ima po svoji pretežni večini agrarno prebivalstvo. Živinoreja in vinogradništvo sta najbolj razviti panogi. Obrt kot taka je razvita le bolj kot kmečka obrt ter je razen večjega podjetja Zadravčevega paromlina namenjena le domačim potrebam. Radi tega mlinarska obrt v ormoškem okraju nima posebne bodočnosti. Mlinarski obrti so radi stalnega zapostavljanja male obrti v splošnem, štete zadnje ure. Finančno močnejši trgovci in dobavitelji trgujejo ter zamenjujejo kmečkemu dobavitelju žitne produkte pod mnogo boljšimi pogoji. Radi tega si majhen mlinar, ki izvaja svojo obrt s trudom lastnih rok, ne more ustvariti prave ekzistence, niti se izpopolnjevati in postavljati v bran protežirani konkurenci.

Med pomembnejše mlinarje v našem okraju prištevamo pok. Julija Zadravca, ki je že leta 1880. s pomočjo takratnega mlinarskega strokovnjaka g. Petra Sadravca iz Loperčic (umrl pr. leto) ustanovil svoj prvi valjni mlin na Dravi. Peter Sadravec, ki se je po svetu izobraževal, mu je prvi skonstruiral mlin in ga vodil, dokler ga ni nemirna želja po pustolovčinah odvedla v daljno Ameriko, kjer se je izpopolnil. V Ameriki je Sadravec uspešno, da je iznašel več mlinjskih strojev, za kar ga je pariška akademija znanosti 1891. leta odlikovala z veliko zlato kolajno ter ga imenovala za svojega častnega člana. Prejel je tudi častno diplomu, ki jo še sedaj skrbno hrani njegov sin v Ormožu. Ko se je po 8 letih vrnil v domovino, se je oprijel svojega samostojnega obrtnega poklica. Svoja bogata izkustva v mlinarskem stavbarstvu in tehniki je rad daljal na razpolago vsem, ki so se zanimali za na-

predek mlinarske obrti:

Juriju Zadravcu pa je nestalna dravska voda nagajala, zato si je leta 1892. zgradil v Središču svoj paromlin ter ga opremil po najnovejših izkustvih takratne dobe. Leta 1901 je prevzel po očetu mlin sin Jakob Zadravec, ki ga je še bolj izpopolnil. Od 1931. dalje ga vodi v združbi s sinom ing. Juricom Zadravcem. Mlin je opremljen z vsemi stroji novodobne tehnike in melje za trgovino in kmečki konzum. Posebno važnost polaga na sortiranje pekovskega tipa moke.

Poleg že omenjenih mlinov so v prvem desetletju tekočega stoletja nastali še nekateri manjši umetni mlini na vodni pogon. To so Vernikov, Zadravčev, Jeremičev in Petovarjev v Ormožu in Irgoličev pri Veliki Nedelji, ki pa se bavijo predvsem z mletjem za producente.

Mlinarski obrtniki v ormoškem okraju živijo v trdni samozvesti ter se zavedajo potrebe tesnih stikov potom svojega združenja, čigar načelnik je Peter Sadravec, mlinarski mojster v Ormožu. Združenje kot tako, posebno pa še njegovi člani, so aktivno sodelovali pri ustanovitvi ormoške in središke obrtno-nadaljevalne šole, pri prirejanju kmečko-obrtnih razstav in strokovnih tečajev ter pri vseh narodnih, kulturnih in gospodarskih institucijah v ormoškem okraju.

Žage v ormoškem okraju obrtujejo za lokalne potrebe. Kuharičeva pa tudi nekoliko za eksport. V okraju obstajajo tri polnojarmeriki, in sicer so last Tolazija, Kuhariča v Ormožu in g. Spegliča v Središču.

Sadravčeva žaga v Ormožu se bavi v manjšem obsegu tudi z ladjedelstvom.

Iz čevljarske stroke

Modne novosti za jesen in zimo

(Poroča obrtno-strokovni učitelj J. Steinman.)

Jesenska in zimska moda damskega in moškega čevlja ostane skoro neizpremenjena, enostavna kot je bila. Pri običajnih čevljih ostane v modi še angleška, široka fazona. Za gornje dele se uporablja še vedno boks, ševro in semiš usnje. Običajna je črna, modna in rjava barva, z okraski in usnja ali celuloida. Zapenjajo se z velikimi, oglatimi rinčicami, zapenjalkami itd.

1. vzorec. Moški nizki čevlji, enobarvni, usnje poljubno. Ob strani okrašeni poljubno z luknjicami in z nazobčanjem.

2. vzorec. Ženski čevlji z zapono na gumbce in nartnim jezikom, ki se krasi z luknjicami in štepanjem. Usnje poljubno, sicer pa eno ali dvobarvno. Oblika široka. Pete so običajno 4 do 5 cm visoke.

3. vzorec. Otroški in dekliški čevlji so dvobarvni z enim gumbom ali zapenjalko. Izdelek je lahko poljuben.

4. vzorec. Ženski čevlji z vezalkami ali dvema rinčicama, usnje je tobakovo rjave barve z narezanjem in štepanjem. Pete so visoke, sicer je oblika običajna.

MODNI ŽURNAL ZA ČEVJARJE.

Opozorjamo obrtnike čevljarje na oglas na zadnji strani. Iz tega skromne-

ga oglasa ni dovolj razvidno, koliko koristnega strokovnega gradiva more nuditi »Obučarska revija« (Čevljarska revija), ki jo tem potem najtopleje priporočamo. Po obliki, obsegu, opremljenosti in strokovni vrednosti jo lahko brez skrbi primerjamo sličnim inozemskim revijam, samo da je neprimerno cenejša in za domače delo razumljivejša.

Revija prinaša internacionalno modo za obutev, ki je podana s 70 modeli v naravnih barvah. Slike so eno tretjino naravne velikosti in zelo jasne. Tekst je skróčen na minimum, ker bo mogoče obrtniku-mojstru, kakor naročniku že iz nazornih slik lahko najti svoj pravi model.

Vsak čevljar bi moral imeti to revijo v svoji delavnici, da mu stranka pri naročilu natančneje razloži svoje želje. Letošnja čevljarska moda prinaša zopet zelo pester oblike, zato bo čevljar s pomočjo revije lažje ustregel stranki in si s tem pridobil novih naročil.

Da bi bilo olajšano razpečevanje te lepe publikacije, je prevzelo obrtniško društvo v Ljubljani v razprodajo gotovo število izvodov tudi za slovenske čevljarje. Zato jo naročite še danes pri omenjenem društvu v Ljubljani (Novi trg 5). Cena je s poštnino vred 30 dinarjev.

Nova strokovna knjiga za čevljarje. Strokovni učitelj iz Zagreba je izdal knjigo za čevljarje: »Postolarstvo« (Čevljarsko). Naroča se pri zavodu za pospeševanje obrti v Zagrebu, Mažuraničev trg. Cena je 40 dinarjev.

JOŽE KARLOVŠEK:

Umetnostna obrt

Spomniti se je treba na priljubljene naše baročne »zlate« oltarje, ki so pravilčno in blaženo učinkovali v poslikanih podeželskih cerkvah. Nevesta je imela spravljenе svoje reči v lično ozaljšani skrinji, ki je že zunaj kazala, da je v njej nevestin zaklad. Mladenci je z lepo okrašen preslico izražal svojo pesniško dušo izvoljenki, a mladenka

Okrašene preslice z izrezanimi rastlinskimi motivi

je vračala izvoljencu svojo vdanost z okrašenim »malim« kruhom itd. Pri verski podobi, slikanih na steklo, ki so krasile naše »hiše«, so se uveljavile fine, mehko občutene črte ter čisti in ubrani barvni toni. Panjske končnice kažejo dekorativno in najpreprosteje podobe iz našega vsakdanjega življenja, posebno šaljive in vesele dogodbice. Vezilje so osredotočevale na pečah, avbah, prtičkih in drugod lirčnost in sanjavost slovenske ženske duše. V vseh ostalih obrtjih, tako na primer kovaškem, rezbar-

skem, sodarskem i. dr., se zrcali stvariteljski in umetniški duh domačih obrtnikov in ljudskih umetnikov.

Toda to so umetniški umotvori, ki so nekoč peli svojo pesem. Zdaj so že zdavnaj utihnili, zakaj čas hiti naprej, a naše življenje brzi neprestano dalje, da pokaže nov napredek in ustreže novim zahtevam. Obujati v življenje stare umotvore kot take, bi bilo nezmislno kakor tudi ne sodobno slovensko. Slovenska kultura napreduje namreč tudi v modernem duhu ter se ukorišča z vsemi novimi tehničnimi in praktičnimi pridobitvami in kulturnimi vrlinami.

Naša pretekla umetnostna obrt je naša svetinja in zgodovina ter naš ponos. Zato je vsekako neuporabno, da svojo prejšnjo kulturo proučujemo, če hočemo spoznati samega sebe, naš slog in našo dušo. Ta kultura tudi kaže razliko med našim estetičnim pojmovanjem in tujimi kulturami. Razen tega nam nudi tudi ogromen zaklad, iz katerega črpamo lahko obilno gradivo za oblikovanje sodobne slovenske umetnostne obrti, ki naj bo nadaljevanje na-

še pomembne preteklosti. Bodimo zato ponosni na to, kar imamo, ter spoštujemo naš večstoletni umetnostni razvoj, ki sega preko poljedelske in pastirske kulture do lovske, t. j. do prve prastare človeške umetnosti.

Ne samo Slovenci, temveč tudi Nemci, Italijani in drugi narodi z visoko razvito kulturo posejajo radi in ponovno v svojo kulturno zgodovino, v kateri iščejo in najdejo nove moči in novih domislekov. Zato se Slovenci zavedajo svoje preteklosti samobitnosti ter ne hodimo preveč po tujih potih, ki ne ustrezajo vselej našemu življenju in našim potrebam.

Kakšen slog dobimo Slovenci v bodoče in kakšno kulturno stopnjo dosežemo, je odvisno zgolj od nas vseh. Imamo že veliko domačih tehnikov, arhitektov, večjih obrtnikov in raznih poklicnih umetnikov, ki naj nam oblikujejo sodobni slog slovenske umetnostne obrti. Kaj je sodobno, katere vnanje vplive si naj skušamo prisvojiti in kako naj se ukoristimo z našo nekdanjo umetnostno obrtjo, pa je poglavje zase.

Geometrično-rastlinski okrasek na starih mašnih plaščih.

Starostno zavarovanje delavcev

Kdo ni zavezan starostnemu zavarovanju

Praviloma se bo izvajalo zavarovanje za onemoglost, starost in smrt za vse osebe, ki so zavezane zavarovanju za bolezen, vendar s sledečimi izjemami.

Od dolžnosti zavarovanja za onemoglost, starost in smrt so izzete osebe:

1) ki so dne 1. septembra 1937 že dopolnili 70. leto starosti,

2) osebe, ki bodo prejemale 1. septembra od države, samoupravnih teles, iz fondov in naprav javnopravnega značaja ali od Pokojninskega zavoda rento vsaj v znesku 1.500 dinarjev na leto;

3) osebe, ki so zavarovane pri Pokojninskem zavodu za nameščenice v Ljubljani.

Delodajalci so bili pozvani prijaviti pravočasno, najkasneje pa do 1. septembra vse one osebe, ki so pri njih zaposlene, pa so že prekoračile 70. leto starosti, kakor tudi osebe, ki bodo 1. septembra prejemale rento od ene gori navedenih ustanov. Te prijave so potrebne zaradi tega, da zanje urad ne bo predpisoval prispevkov.

Za osebe, ki so zavarovane pri Pokojninskem zavodu za nameščenice v Ljubljani, bo Pokojninski zavod sam predložil Okrožnemu uradu prijavo in za prijave teh oseb ni treba skrbeti delodajalcem.

Prijavo glede starosti in uživanje pokojnine naj delodajalci izvrše tako, da bo

urad lahko na podlagi poslanih podatkov v svojih evidencah to dejstvo zabeležil.

Izrečno pa pripominjamo, da morajo to delodajalci prijaviti, ker sicer po uredbi urad ne sme vrniti delodajalcu prispevkov, ki se bodo predpisali, ker ni bil podan pravičn dokaz o tem, da je v bolniško zavarovanje prijavljena oseba izvzeta od dolžnosti zavarovanja za onemoglost, starost in smrt.

Osebe, ki so pri Okrožnem uradu že zavarovane, ni potrebno samo radi zavarovanja za onemoglost, starost in smrt ponovno prijavljati.

Uredba zahteva tudi, da delodajalci dokažejo z izkazili, da je oseba resnično izvzeta iz zavarovanja, bodisi ker je stara nad 70 let, bodisi da uživa starostno prekrbo. Kot dokaz teh činjenic morajo delodajalci predložiti bodisi izpisek iz rojstne knjige, domovnico ali drugačno uradno dokazilo. Ravno tako je treba priložiti odlok o pokojnini in potrdilo ustanove, ki jo izplačuje, da oseba še prejema pokojnino.

Prijav glede izvzetja iz zavarovanja za onemoglost, starost in smrt Okrožni urad ne bo upošteval, ako se istočasno s prijavo ne bodo uradu predložila omenjena izkazila.

Izpolnjevanje prijavnic

Točno in zanesljivo izpolnjena prijavnica

za člana bo za zavarovanje za onemoglost, starost in smrt še neprimerno bolj važna, kot je za zavarovanje za bolezen in nezgode.

Prosimo, da so vsi podatki na prijavnici člana točni, zanesljivi in da je posebno zanesljivo zabeleženo rojstvo in rodbinsko ime. Prosimo, da se prepriča, bodisi po krstnem ali poročnem listu točno, kako se prijavljena oseba piše, kdaj in kje je rojena. Urad upa, da bo zadoščala le ta prijava za to, da se bo lahko ugotavljala še po več letih indititeta posameznega delavca. Nera bi urad zahteval drugačnih sankcij, da se indititeta delavca zanesljivo določi.

Ko se izpolnjujejo prijavnice, naj se ti podatki ne pišejo zgolj po delavčevi napovedi.

Napačne in netočne prijave bodo povzročale delavstvu veliko, mnogokrat tudi nepopravljivo škodo. In tudi radi čim manjših upravnih stroškov moramo zabičati vsem onim, ki bodo imeli posla s starostnim in onemoglostnim zavarovanjem, da niso eno, kako zapišejo krstno in rojstno ime in drugi podatki.

Polovico prispevka je dovoljeno odtegniti

Prispevki za zavarovanje za onemoglost, starost in smrt se bodo predpisovali s skupnim plačilnim nalogom. Zato se bo plačilni nalog temu primerno preuredil.

Prispevek za zavarovanje za onemoglost, starost in smrt se mora plačevati po zavarovani mezdi in znaša tedensko 18% zavarovane mezde. Prispevek znaša torej 3% dnevne zavarovane mezde. Tudi prispevke za zavarovanje za starost, onemoglost in smrt mora plačevati delodajalec, sme pa polovico prispevka odtegniti ob prvem izplačilu od delavčevega zaslužka, kasneje pa le, ako še ni minil 1 mesec od dotičnega izplačila, če je prejemal delavec plačo na dan, ali na teden, odnosno msta minula dva meseca, če je dobival nameščenece plačo ali mezdo mesečno.

Važno je tudi še, da se prispevki za starostno zavarovanje ne pobirajo za čas, dokler je zavarovane zaradi bolezni za pridobitno delo nesposoben.

Prav posebej pa velja povedati še to: če je doslej radi neprijave posameznega delavca ostal brez prispevkov urad, ni trpel delavec nobene škode. Odslej pa bo tako, da bo delavec brezpogojno prikrajšan na stare dni ali pa v onemoglost za vsak dan, za katerega ni bil prijavljen. Opust prijave pomeni v vsakem primeru brezpogojno znižanje starostne in onemoglostne rente.

Radi nekaj dinarjev pa ne smemo znehati rent in podpor našemu delavstvu.

Poravnajte naročnino

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije
A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA
Gajeva ulica 6

CENTRALA BEOGRAD

Delniška glavica Din 75.000.000.—
Udeležba države Din 30.000.000.—

GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB
PODRUŽNICA SARAJEVO

PODELJUJE

obrtnikom in obrtnim podjetjem
menična in hipotekarna posojila,
kredite na tekoči račun, posojila
na zastavo državnih vrednostnih
papierjev, delnic Narodne banke
in Privilegirane agrarne banke.

SPREJEMA

na obrestovanje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun,
katere izplačuje brez omejitve.

UPRAVLJA

imovino in fonde obrtniških
ustanov in organizacij. Izvršuje
vse ostale bančne posle.

Brzojavni naslov: »ZANATSKA«, Ljubljana — Telefon št. 20-30 — Račun Poštne hranilnice št. 14.003.

Krojači!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Cesko-jugoslovenska
veletrgovina blaga
ANTON HÜBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica št. 7

ČEVLJARJI!

Izšla je 3. številka žurnala
»Obučarska revija«
(ČEVLJARSKA REVIIJA)
v latinici pisana, s preko
70 modelov

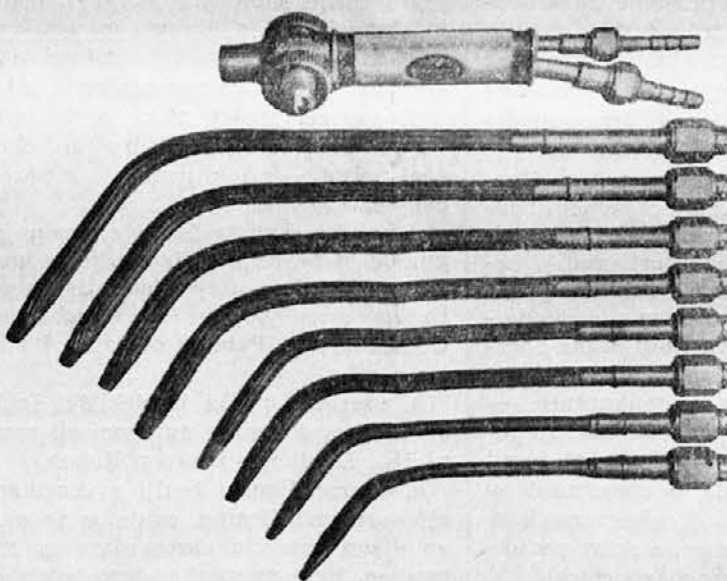
za zimo in jesen. Cena 30.— Din.
Naročite jo preko pošto-čekovnega računa št. 57.791 v Beogradu. Išče mo krajevne zastopnike: Beograd, Visokog Stevana. V Ljubljani se naroča pri Obrtniškem društvu v Ljubljani; Novi trg 5.

BRATA MOSKOVIĆ — LJUBLJANA

prporoča svojo veliko zalogo spodnjega in zgornjega usnja.
Vse strojske maščobe, kemikalije in strojila vedno na zalogi.

ACETILENSKI GORILNIK

je najvažnejši del naprave za AUTOGENO VARENJE in REZANJE!

V gorilniku se mešata oba plina — acetilen in kisik — v priprostem razmerju 1 : 1, na šobi gorilnika nastanja plamen z vročino do 3100° C, s pomočjo katerega se kovine pri varenju pretaljujejo in pri rezanju predgrejajo in v pravilno uravnem gorilniku tudi leži osnova za dobro delo.

ZATO ni vseeno, kako je gorilnik izdelan.

Dobri so le prvovrstni izdelki, kateri se izdelujejo običajno v kompletni sestavi z 8 separatnimi uložki za varenje in 1 uložkom za rezanje.

Tak prvovrsten gorilnik je »OPTIMUS« to je »najboljši« in izdelujejo ga, ter prodajajo po ugodni ceni:

AGA RUŠE d. d. udružene jugoslovenske tvornice acetilena in oksigena Ruše pri Mariboru

Preko oglasa v »Obrtnem Vestniku« vodi direktna in najcenejša pot od dobavitelja do odjemalca in producenta.

JUGOGRAFIKA

IZDELUJE KLISEJE VSEH VRSI
Tiskovna in založna družba z o. z.
LJUBLJANA, Sv. Petra nasip št. 23

ŠPEDICIJA TURK Ljubljana

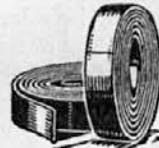
prevzema:

OCARINJENJE
vseh uvoznih in izvoznih pošilk in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. — Telefon inter. 24-59 — Vilharjeva c. 33 (nasproti nove carinarnice)

PREVAŽANJE
vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi kot tudi s tremi avtomobili po dve, tri, in sedem ton nosilnosti. — Telefon interurban št. 21-57 — Masarykova c. 9 (nasproti tovor. kolodvoru)

GARANTIRANE

gonilne
jermene

za vsakvrsten pogon, kakor tudi

okrogle jermene
šivalne jermene
lesene jermenice

vosek »Prima« za jermena itd. nudi

BRCAR & CO.
Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 35

Kreditno društvo

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Nove vloge	Din 50.000.000.—
Oproščene vloge, prenešene na nov račun	Din 60.000.000.—
Skupno stanje novih vlog	Din 110.000.000.—

Nove vloge vsak čas izplačljive.

OBRESTNA MERA DO 5%

Za vse vloge jamči mestna občina ljubljanska.

Proizvajamo in prodajamo:

PLIN

za obrt in industrijo;
za gospodinjstvo.

KOKS

za kovače; za livarne;
za centralne kurjave.

KATRAN

za konzerviranje lesa;
za obrezpršenje cest.

**LJUBLJANSKA
MESTNA PLINARNA**